

علوم و فنون ادبی ۱

۱- کدام بیت حس و حال و لحنی متفاوت از سایر ابیات را منتقل می‌کند؟

- ۱) چنان به روی تو آشفته‌ام به بوی تو مست / که نیستم خبر از هر چه در دو عالم است
- ۲) اینای روزگار به صحرا روند و باغ / صحرا و باغ زنده‌دلان کوی دلبر است
- ۳) از در کوی قناعت به در شاه مرو / چون خسیسان ز پی مال و زر و جاه مرو
- ۴) هر که تماشای روی چون قمرت کرد / روی، سپر کرد پیش تیر ملامت

۲- در کدام بیت، دو حرف اضافه برای یک متمم به کار نرفته است؟

- ۱) چو نامه به نزدیک خسرو رسید / به دلش اندرون آتشی نور رسید
- ۲) برو با دلی شاد و رایبی درست / نشاید گرفت این چنین کار سست
- ۳) عنان را چو گردان یکی بر گرای / برین کوه‌سر بر فزون زین میای
- ۴) به پیر کهن بر ببخشد جوان / توانا کند رحم بر ناتوان

۳- کسایبی مروزی در کدام موضوع، قصیده‌ای تمام و کمال سرود؟ چه کسی شیوه او را ادامه داد؟

- ۱) شعر مدحی - ناصر خسرو
- ۲) شعر حماسی - فردوسی
- ۳) شعر غنایی - شهید بلخی
- ۴) شعر تعلیمی - ناصر خسرو

۴- از نظر تاریخ ادبیات کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) فارسی باستان در دوره هخامنشیان رایج بود. آثار برجای مانده از آن، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است.
- ۲) زبان پارسی در دوره سامانیان رایج بود. این زبان در شمال و شمال شرقی ایران متداول بود.
- ۳) زبان پهلوی زبان رسمی دوران ساسانی بود. این زبان به ناحیه پارس تعلق داشت و آن را فارسی میانه نامیده‌اند.
- ۴) دری، زبان درباری ساسانیان، زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولتی بود. این زبان تقریباً هم‌زمان با دولت طاهریان پدید آمد.

۵- متن زیر در مورد کدام اثر است؟

«اصل این کتاب به زبان عربی است، اما جمعی از دانشمندان آن زمان، این کتاب را به فارسی برگرداندند.»

- ۱) ترجمه تفسیر طبری
- ۲) تاریخ بلعمی
- ۳) شاهنامه ابومنصوری
- ۴) درخت آسوریک

۶- موارد تمام گزینه‌ها از ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی است؛ به جز:

- ۱) روح شادی و نشاط در شعر - غلبه روح حماسه بر ادبیات
- ۲) طبیعی، ساده، محسوس و عینی بودن توصیفات - آسمانی بودن معشوق
- ۳) مضمون عمده اشعار حماسه، مدح و اندرز است - سادگی فکر و کلام
- ۴) اشعار جنبه علمی و دستوری دارد - واقع‌گرا بودن شعر

۷- کدام یک از ویژگی‌های ادبی شعر سده‌های پنجم و ششم نیست؟

- ۱) رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی
- ۲) توجه بیشتر به آرایه‌های ادبی
- ۳) به کارگیری ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار
- ۴) کاهش سادگی کلام و حرکت به سوی دشواری متن

۸- مصراع زیر به ترتیب چند مصوت کوتاه و چند مصوت بلند دارد؟

«ای رقیب این همه سودا مکن و جنگ مجوی»

- ۱) هفت - هفت
- ۲) نه - پنج
- ۳) هشت - شش
- ۴) شش - هشت

۹- تقطیع هجایی بیت زیر، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«توقّف کنید ای جوانان چست / که در کارواند پیران سست»

- ۱) تو / قُف / کُن / ای / دِی / اَج / وا / نان / اُجُست / ک / دَر / ا / ک / ا / ر / وا / اُنْد / پی / ا / ر / ا / ن / اُسْت
- ۲) ت / وُقُف / کُن / ای / دِی / اَج / وا / ن / اُن / اُجُست / ک / دَر / ا / ک / ا / ر / وا / اُنْد / پی / ا / ر / ا / ن / اُسْت
- ۳) ت / وُق / قُف / کُن / ای / دِی / اَج / وا / ن / اُن / اُجُست / ک / دَر / ا / ک / ا / ر / وا / اُنْد / پی / ا / ر / ا / ن / اُسْت
- ۴) ت / وُق / قُف / کُن / ای / دِی / اَج / وا / ن / اُن / اُن / اُجُست / ک / دَر / ا / ک / ا / ر / وا / اُنْد / پی / ا / ر / ا / ن / اُسْت

۱۰- در همه گزینه‌ها واج آرای مصوت مشاهده می‌شود؛ به‌جز:

- ۱) افسوس که شد دلبر و در دیده‌گریان / تحریر خیال خط او نقش بر آبست
- ۲) مستی به چشم شاهد دل‌بند ما خوش است / زان رو سپرده‌اند به مستی زمام ما
- ۳) ترا ز کنگره‌عرش می‌زنند صغیر / ندانمت که درین دامگه چه افتاده‌ست
- ۴) نشان راه سلامت ز من می‌پرس که عشق / زمام خاطر بی‌اختیار من دارد

۱۱- نوع سجع به‌کار رفته در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) دوستی شکایت کرد که فلان عامل دام جور نهاده گفتم شکر کن که چون ظلمش به غایت رسد دورش به نهایت رسد.
- ۲) با این حال نظر مرا وقت مشاهده منظور بود و ویرانه دل به خیالش معمور.
- ۳) یکی را از ملک‌زادگان گنجوری داشت که کیسه را از جعبه ندانستی و کنیه را از کعبه.
- ۴) لختی در من به تحیر نگریست و گفت همانا در شمائل من عیبی یا در حسن سلوک منت مجال ریبی است.

۱۲- در همه گزینه‌ها جناس ناقص وجود دارد؛ به‌جز:

- ۱) کس نستايد به هيچ نافه چين را / تا سر زلف تو سر به سر همه چين است
- ۲) داغي است که در سينه صد چاک نهفتند / هر لاله که در خاک شهيدان تو برخاست
- ۳) دارای تخت ناصرالدین شه که وقت کار / بخت جوانش از همه بختی جوان تر است
- ۴) فروغی از غم آن نازنین جوان جان داد / کدام پير چنين طالع جوان دارد

۱۳- هر دو جناس «افزایشی و اختلافی» در کدام بیت مشاهده می‌شود؟

- ۱) فتنه‌ام بر زلف و بر بالای تو ای بدر منیر / قامت است آن یا قیامت، عنبر است آن یا عبیر؟
- ۲) در فرو بست و به زیر دار او / گشت در تیمار او بیمار او
- ۳) برود جان مستمند از تن / نرود مهر مهر احبابش
- ۴) لایق سعدی نبود این خرقة تقوا و زهد / ساقیا جامی بده وین جامه از سر برکنش

۱۴- قاعده قافیه در کدام بیت، متفاوت است؟

- ۱) جدّ و جهد اینجاست باید سال‌ها / زان که اینجا قلب گردد حالها
- ۲) چون بدیدم خلق را رحمت طلب / لعنتت برداشتم من بی‌ادب
- ۳) جمله موسیقارزن، بلبل سرای / لحن داوودی ایشان جان‌فزای
- ۴) کرد پنهان سوی او سلطان نگاه / دید جانش چون جو و رویش چو کاه

۱۵- قاعده قافیه کدام بیت از الگوی «مصوت کوتاه + صامت» پیروی می‌کند؟

- ۱) یا به خاک افتد به خواری پیش او / یا سخن گوید به زاری پیش او
- ۲) دیگری برخاست می‌شد مست مست / پای‌کوبان بر سر آتش نشست
- ۳) چون نمی‌دانم چه گویم بیش از این / گرچه او را دیده‌ام من پیش از این
- ۴) نیست آن یک کان احد آید تو را / زان یکی کان در عدد آید تو را